

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ОНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ, ФОРМ ТА
МЕТОДІВ НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ
В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ**

Збірник наукових праць

Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету

Випуск 9 (52)

Заснований в 1996 році

Рівне – 2014

ББК 74.20

О - 59

УДК: 37: 371: 372: 373: 374: 376: 378: 379

Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Збірник наукових праць.

Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Випуск 9 (52). — Рівне: РДГУ, 2014. — 216 с.

Збірник наукових праць містить статті за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми сучасної дидактики в контексті вимог інформаційного суспільства», проведеної в Рівненському державному гуманітарному університеті 17-18 жовтня 2013 р., із загальнодидактичних проблем, використання особистісно-зорієнтованого і компетентнісного підходів, інформаційно-комунікаційних та інтерактивних технологій, зарубіжного досвіду у підготовці фахівців різних напрямів.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, практичних працівників, викладачів та студентів вищих і професійно-технічних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Пальчевський Степан Сергійович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).

Заступник головного редактора:

Янцур Микола Сергійович – кандидат педагогічних наук, професор (відповідальний редактор) (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Бех Іван Дмитрович – доктор психологічних наук, професор, дійсний член НАПН України (Інститут проблем виховання АПН України);

Безкорвайна Ольга Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Вербець Владислав Володимирович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Воробійов Анатолій Миколайович – кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Дем'янчук Анатолій Степанович – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член АНВШ України (Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. академіка Степана Дем'янчука);

Карпенчук Світлана Григорівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Коваль Ганна Петрівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Литвиненко Світлана Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Лісова Світлана Валеріївна – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Малафійк Іван Васильович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Петренко Оксана Борисівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Поніманська Тамара Іллівна – кандидат педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Руденко Володимир Миколайович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський інститут слов'янознавства Київського славістичного університету);

Тищук Віталій Іванович – кандидат педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ямницький Вадим Маркович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 8 від 28.03.2014 р.).

Збірник затверджений ВАК України як наукове фахове видання, в якому можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора і кандидата наук з педагогіки (постанова Президії ВАК України №1-05/7 від 9.06.1999 р. та додатки до постанови ВАК України від 11.10. 2000 р. № 1 – 03/8 і від 30.03.2011 р. № 1 – 05/3).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет

ISBN 966 — 7281 — 10 — 1.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2014

Випускники педагогічного факультету спеціальності «фізичне виховання» при допомозі кафедри теорії і методики фізичного виховання, щорічно організують та проводять ряд спортивно – розважальних свят на факультеті, а саме: «Козацькі забави» – присвячені святу Покрови Пресвятої Богородиці, «Лава на лаву» – присвячене святу Хрещення Господнього, «А, ну-мо, хлопці» – присвячене Дню захисника Вітчизни, «А, ну-мо, дівчата» – присвячене Міжнародному жіночому дню; залучає студентів до організації та проведення змагань з різних видів спорту на факультеті; тісно співпрацює з обласним центром фізичного здоров'я населення Рівненщини «Спорт для всіх», куди залучає студентів різних курсів до волонтерської діяльності де вони допомагають в організації та проведенні спортивно-масових заходів з різними верствами населення на теренах всієї області. Якість агітаційно-пропагандистської роботи багато в чому залежить від вмілого підбору кадрів пропагандистів, агітаторів. Правильно використовуючи різні і різноманітні форми, засоби і методи пропаганди, на факультеті успішно вирішуються завдання впровадження фізичної культури і спорту в побут студентства, що допомагає поліпшенню всієї навчально-спортивної, масово-оздоровчої роботи в кожній навчальній групі. [3, 207]

Висновок. На основі аналізу результатів дослідження доведено, що правильно організована пропаганда – це єдиний безперервний освітньо-виховний процес, який передбачає послідовне вирішення наступних завдань:

- підвищення рівня фізкультурної освіти за допомогою пропагандистського впливу популяризації основних засобів фізичного виховання, напрямку фізкультурно-оздоровчої діяльності і т.д.

- залучення студентської молоді до регулярних фізкультурно-оздоровчих занять за допомогою надання студентам інформації про доступність, можливості, порядку занять у наявних фізкультурно-оздоровчих групах, організації і проведенню масових фізкультурно-спортивних і туристських заходів, активного відпочинку і т.д.

Доведено, що агітація і пропаганда фізичної культури крізь призму національного виховання є фундаментом становлення світогляду студента педагогічного факультету, на якому формується фахові знання та професійна відповідальність.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ареф'єв В.Г. Фізичне виховання в школі / В.Г. Ареф'єв, В.В. Столітенко. – К.:ІЗМН, 1997. – 152 с.
2. Бака М.М. Фізичне і військово-патріотичне виховання молоді / М.М.Бака, В.П.Корж. – К.: «Книга пам'яті», 2004. – 464с.
3. Кіндрат В.К. Організаційно-масова робота в різних сферах фізкультурного руху / В.К. Кіндрат. – Рівне: РДГУ, 2009. – 219с.
4. Куц А.С. Формы и методы агитации и пропаганды / А.С. Куц. – К.: Здоровье, 1988. – 115с.
5. Теорія і методика фізичного виховання: підручник для студентів ВНЗ фіз. виховання і спорту: в 2 т. / ред. Т.Ю. Круцевич; пер. з рос. Л.К. Кожевникової. – К.: Олімпійська літ., 2008. – Т. 2: Методика фізичного виховання різних груп населення. – 368 с.

А.А. КАШУБА. ПРОБЛЕМА АГИТАЦИИ И ПРОПАГАНДЫ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ И СПОРТА ДЛЯ СТУДЕНТОВ ПЕДАГОГИЧЕСКОГО ФАКУЛЬТЕТА РИВНЕНСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО ГУМАНИТАРНОГО УНИВЕРСИТЕТА

Резюме. В статье рассматриваются подходы к эффективности агитационно-пропагандистской работы по физической культуре и спорту среди студентов педагогического факультета РГГУ.

Ключевые слова: агитация, пропаганда, агитационно-пропагандистская работа, физическая культура и спорт, студенты.

A.A. KASHUBA. PROBLEM AND ADVOCACY CAMPAIGN OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS FOR STUDENTS RIVNE STATE HUMANITARIAN UNIVERSITY FACULTY OF EDUCATION

The summary. The article discusses approaches to efficiency advocacy of physical culture and sports among students of Faculty of Education Rivne State Humanitarian University.

Key words: agitation, propaganda, advocacy, physical culture and sports, students.

Одержано редакцією 09.12.2013 р.

УДК: 378. 147. 017. 4

В.К. КІНДРАТ

ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ У СТУДЕНТІВ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ (ментальний компонент)

Резюме. У статті висвітлено теоретичний аналіз змістовного навантаження терміну «ментальність» та обґрунтовано аспекти формування національної ментальності у студентів вищого навчального закладу.

Ключові слова: патріотичне виховання, ментальність, студентська молоддь.

Постановка проблеми. В роботі [1] було встановлено наступне.

По-перше, сила і ефективність виховання національної свідомості визначається тим, наскільки глибоко ідея Батьківщини проникає в духовний світ студента в період його мужніння як людини і громадянина, наскільки глибоко він бачить світ і самого себе очима патріота.

По-друге, діалектична єдність трьох компонентів патріотизму: знання – переживання – вчинки і визначає глибину цього почуття.

По-третє, квінтесенцією формування національної свідомості молоді в умовах вищого навчального закладу є органічне злиття сукупності виховних можливостей кожного окремого предмету та зусиль викладача з метою комплексного впливу на свідомість, почуття і поведінку студента.

Наприкінці була висловлена думка про необхідність дослідити психічну компоненту національної свідомості, зокрема, – ментальність. На відміну від ідеології, ментальністю є форми мислення або оціночні поняття, через які середовище впливає на індивіда (чи групу) і спонукає його до дії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сакральна духовність тематизується концептами: віра – надія – любов; культурні цінності – ідеями істини, добра, краси; гуманістика позначається ідеями особистості, долі та духу. В українському менталітеті немає гострого розриву між інтелектом та почуттям, духом і тілом, вірою та раціональною сферою, тому що він базується на сакральній ідеї про розумну душу, що живиться «внутрішнім словом» серця (Феодосій Печерський), «інтелектуальною любов'ю» (Г. Кониський) та «мудрістю внутрішньої людини» (Г. Сковорода) [3]. Саме тому в українському гімні є потужні слова-заклик: «... душу й тіло ми положимо за нашу свободу...».

Цілеспрямовані наукові дослідження і методичні розвідки видатних науковців та педагогів України (В. Євтуха, В. Бебик, О. Забужко, С. Кримського, С. Козловського, М. Поповича, І. Оніщенко, М. Шульги) підкреслюють, що ментальність – це колективний, відносно сталий суспільний спосіб мислення, в основі якого лежить набір самоочевидностей для представників соціальної спільноти.

Формування мети. Ментальність (від лат. *mens* – будь-яке духовне явище чи діяльність пов'язана з духом, духовністю) – спосіб мислення, загальна духовна налаштованість, характер, схильності, установка індивіда до навколишнього світу. Ментальність – це призма, через яку людина дивиться на світ і себе в ньому. Вона притаманна кожній людині, незалежно від етнічного походження, статі, соціального стану, мови тощо. Ментальність залежить від цих факторів, особливо від національності та зумовлених нею мови та культури, але вони не заперечують її існування, а, навпаки, формують національну ментальність. Ментальність не має чіткого термінологічного визначення, що унеможливорює створення інструментарію її практичного дослідження, то ж спробуємо провести теоретичний аналіз змістовного навантаження терміну: «ментальність».

Виклад основного матеріалу дослідження. Ментальність є явищем розумового порядку і не є ідентичною суспільній свідомості, а характеризує лише специфіку цієї свідомості відносно суспільної свідомості інших великих груп людей, таких як етнос, нація, соціальна верства. Сучасний розвиток освіти потребує встановити взаємозалежність між певними процесами виховання, надати їм об'єктивну оцінку та творчо застосовувати їх у педагогічній діяльності. Необхідність посилення ролі національного виховання серед студентства у вищому навчальному закладі на основі предмету «Фізичне виховання» та інтеграції навчальних предметів і зумовили вибір теми даної роботи.

Перш за все, яке ж смислове та змістове навантаження ми вкладаємо в термін «ментальність»?

Сутність менталітету міститься в когнітивній сфері і артикулюється через дослідження існуючого *егрегору* конкретної соціальної спільноти (*егрегор* – інформаційна субстанція, яка відповідає певному об'єкту, суб'єкту або явищу), під яким ми розуміємо *пульсуюче силове поле*. Оскільки таке поле виникає на основі мисленнєвих процесів людини, його цілком можна розглядати як мислячий ефір. В еггегорі ми маємо момент синтезування фізичного і духовного або феноменального і ноуменального світів в специфічний матеріал, з якого виникає соціальний світ [5, 14].

Ментальність включає в себе і ментальні настанови, які пропонуються референтними групами і особистостями для засвоєння конкретним індивідом уявлень-тлумачень світу, сенсів життя, цінностей і норм поведінки, оперативного оснащення діяльності. Вони є регламентами, які, існуючи навіть у неусвідомленому вигляді, починають впливати на детермінацію діяльності і поведінки індивідів певної історичної доби і культури, задаючи напрямок і межі буття.

Визначення ментальності можна поділити на кілька типів [4].

Перший тип (описовий): ментальність – сукупність уявлень, способів поведінки і реакцій, які є без свідомими та невідрефлексованими.

Другий тип (психологічний): ментальність означає певну сукупність неусвідомлених форм світосприйняття, що вже склалися та притаманні певній групі людей, які визначають спільні риси, відносини та поведінку цих людей стосовно феноменів їхнього буття. В даному випадку ментальність ґрунтується на безсвідомому рівні психіки. З іншого боку, другий тип психологічних дефініцій (тлумачень) відображає думку, що менталітет – це прояв свідомого рівня психіки (ментальність – це узагальнення всіх притаманних розуму характеристик; ментальність – це якість розуму, що характеризує окремого індивіда або клас індивідів. Даний тип дефініцій акцентований на свідомо-рефлексивних проявах ментального профілю, що дає можливість розглядати його як відповідну програму соціальної поведінки, яка скеровується ментальністю в бік розгортання соціальних дій в напрямку, що задається ментальними репрезентаціями.

Третій тип – нормативні дефініції, що визначають ментальність як норми реакції, характерні для даного соціального чи етнічного утворення (ментальність – це поняття, яке визначає систему звичок свідомості).

Четвертий тип – структурні дефініції, де увага акцентується на структурі ментальних процесів. В них ментальність висвітлюється як наповнення глибинним змістом структури кількісного пояснення дійсності; ментальність – структура, склад душі людини, соціуму, етносу, співвідношення її елементів та стан останніх.

Проте не всі вище означені дефініції повністю охоплюють надто складний феномен ментальності, адже часто вони ігнорують такі його об'єктивні характеристики як середовище, економічні, політичні, соціальні, управлінські чинники розвитку суспільства. Такої односторонності намагаються уникнути роз'яснення з точки зору генетики та історії.

Генетичні дефініції ментальності концентрують увагу на походженні цього феномену, перелічують чинники, які детермінують процес зародження та подальшого розвитку ментальності соціуму, відзначають, що природжені та соціальні чинники закріплюються в генотипі інформації, передаються спадково, забезпечуючи тим самим ментальну спадкоємність. Тут ментальність розглядається як колективне безсвідоме, що утворює феноменологію буденної свідомості (ментальність – пізнавальний код соціуму).

Історичні дефініції визначають ментальність як прояв історичної пам'яті (ментальність – як своєрідна пам'ять народу про минуле, психологічна детермінанта поведінки мільйонів людей, за будь-яких обставин вірних своєму кодові, що склався історично).

Усі вищезгадані дефініції доповнюють одне одного. Узагальнюючи, ми можемо констатувати, що ментальність – це колективний, відносно сталий спосіб мислення, в основі якого лежить набір самоочевидностей для представників соціальної спільноти. Ментальність зберігає генетичний код соціуму, допомагає зрозуміти закономірності розвитку його культури, суспільної моралі. На її основі виникає відчуття ідентичності, що визначає поведінку окремих індивідів, соціальних груп, еліт, влади та управлінців. Ментальність є явищем розумового порядку і не є ідентичним суспільній свідомості, а характеризує лише специфіку цієї свідомості відносно суспільної свідомості інших великих груп людей, таких як етнос, нація, соціальна верства.

І тут, з точки зору генетичних та історичних дефініцій ментальності, доречно розмежувати етнічну ментальність і національну ментальність. Етнічна ментальність – це детермінанта без свідомого смислоутворення конкретного соціуму, що характеризується культурною ізоморфністю спільнот та соціальної системи, до якої вони належать. Національна ментальність, на противагу етнічній ментальності, характеризується усвідомленням соціальною спільнотою своїх базових властивостей, як таких, що відрізняються від властивостей інших соціальних спільнот.

Генетично сформована, підтримана й примножена вихованням, усвідомлена і закріплена в національному інстинкті самовиживання, національна ментальність допомагає особі й національному загалові в цілому мобілізувати свої внутрішні фізичні й духовні сили у боротьбі за своє природне і суспільне виживання.

Духовність породжується соціумом протягом довгого історико-культурного буття на різних територіальних локусах; вбирає в себе соціальний досвід спільноти у вигляді шаблонів діяльності, стереотипів поведінки та тлумачення явищ світу; виконує функцію образу світу, який слугує конкретному індивіду для орієнтації в реальному світі. Ззовні духовність існує та пропонується для засвоєння окремим індивідом у вигляді народної звичаєвості, міфології, групових традицій і вірувань; важко поступається новаціям, що проявляється у збереженні певного інваріанту протягом тривалих історичних періодів існування соціуму чи групи. Ментальність певним чином програмує людину та соціум. У самій ментальності є різні сторони і особливості, які по-різному впливають на функціонування спільноти і окремих індивідів; в ній є такі якості, які вже не відповідають сучасним умовам і підлягають корекції. Ментальність консервує традиційну духовність соціуму, зберігає її унікальність і цілісність, слугує основою для макросоціальної самоідентифікації.

Базисна традиційна духовність, інтеріоризуючись у психіку окремого індивіда, закладає там «базову особу» як носія ментального профілю, характерну для даної спільноти, яка здійснює впорядковуюче структурування світу та регуляцію діяльності і поведінки цього індивіда у відповідності з образом світу і життєвою філософією соціуму чи конкретної групи. Саме своєрідна базова особа як цілісний, але не усвідомлений Я-образ, є найхарактернішим ансамблем типологічних параметрів ментального профілю соціуму чи групи. Суть цих ознак полягає в стабільному об'єднанні певних рис ментальності в сценаріях життєвої активності, які засвоюються окремим індивідом спільноти і відрізняють його від представників інших груп чи соціумів.

Індивіду, який не ототожнює себе з конкретною соціальною групою, загрожує положення особи без власного «прикоріння», що корелює із особистістю без соціальних смислів, моралі, світогляду. Адже світосприймання людини розвивається на конкретному культурному базисі і багато в чому визначається останнім.

Еволюціоністи стверджують, що ментальні властивості, які лежать в основі виживання етнічних спільнот у їх битві за життя, генетично утворюються та успадковуються наступними поколіннями індивідів. Зокрема, така ментальна ознака як патріотизм, розглядається еволюціоністами як відповідник інстинкту самозбереження [2]. Сміслові ж навантаження терміну “патріотизм”, на нашу думку, на філософському рівні відображає систему поглядів народу на природу і суспільство; на масово-побутовому рівні виражає успадковану і культивовану в народі любов до всього свого рідного (мова, культура, традиції тощо); на раціонально-суспільному рівні являє буття народу в часі, самоусвідомлення і самоутвердження себе як етносу серед інших народів світу і співпраця з ними; на особистісному рівні сповідує почуття любові і відповідальності за долю свого народу, свідому постановку інтересів суспільства вище за власні.

Звідси, в основі ментальних параметрів певної соціальної системи лежить конкретний генокод соціуму,

інформація в якому постійно змінюється, корелюючи із розвитком суспільства, та успадковується його новими членами. Тут доцільне прислів'я: «Що посієш – те й пожнеш». Генокод народу – це процес спадкової передачі суспільної, а отже і ментальної інформації, яка включає в себе антропологічні, етнічні, расові та інші ознаки суспільства. Генокод народу виражається у мові, міфах, мистецтві, моральних принципах та засвоюється особистістю в процесі соціалізації в конкретному соціумі.

Навчальний заклад, зокрема, за своєю сутністю теж має бути невіддільним від національного ґрунту, оскільки саме він покликаний формувати і берегти національну культуру, органічно поєднувати і утверджувати загальнолюдські і національні цінності за допомогою цілеспрямованої організації педагогічної діяльності, яка допомагає студентам самовиразити, самоутвердити свою моральну сутність через самостійну діяльність.

Формування національної ментальності у студентів у процесі навчальної діяльності має відбуватися таким чином, щоб між засвоєнням знань і моральним розвитком не було розриву. Успіх цього процесу залежатиме, з однієї сторони, від змісту навчальних програм та організації розумової праці на заняттях і в поза навчальний час, а з іншої сторони, успіх залежатиме від духовного багатства самого викладача, його ерудиції, культури, прагнення і вміння пов'язувати будь-який навчальний матеріал із завданнями національного виховання з метою комплексного впливу на свідомість, почуття і поведінку студента. Формування найбільш широких та загальних понять передбачає конкретизацію їх в елементах, зокрема, це відбувається на основі безпосереднього сприйняття етносфери, в кожному явищі якої широке поняття знаходить свій прояв і відображається свідомістю. Відбувається процес накопичення фактів, які сприяють побудові запасу образних уявлень. У подальшому, чуттєвий рівень пізнання через сприйняття та уявлення закінчується формуванням національної самосвідомості.

Розглядаючи менталітет як надзвичайно складне явище духовного життя людини і народу, яке є центром об'єднання масової свідомості та моральності нації, ми вважаємо, що у цій сфері першорядну роль має те, щоб любов до свого народу і Батьківщини, про його сучасне і минуле пройшли через серце, відбилися у свідомості, в особистому духовному житті людини і вилилися у волевиявлення вчинками.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Узагальнюючи, ми можемо констатувати, що, з однієї сторони, ментальність – це призма, через яку людина дивиться на світ і себе в ньому, а з іншої сторони, ментальність – це колективний, відносно стабільний спосіб мислення, в основі якого лежить набір самоочевидностей для представників соціальної спільноти. Ментальні властивості, які лежать в основі виживання етнічних спільнот у їх битві за життя, генетично утверджуються та успадковуються наступними поколіннями індивідів. Зокрема, така ментальна ознака як патріотизм, розглядається еволюціоністами як відповідник інстинкту самозбереження. Квінтесенцією формування менталітету молоді в умовах вищого навчального закладу є органічне злиття сукупності виховних можливостей кожного окремого предмету та зусиль викладача з метою комплексного впливу на свідомість, почуття і поведінку студента.

В подальшому планується дослідити і описати практичну сторону технології формування національної свідомості у студентів вищого навчального закладу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кіндрат В.К. Технологія формування національної свідомості у студентів вищого навчального закладу (теоретичний компонент) / В.К. Кіндрат // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: зб. наук. праць; наукові записки РДГУ. – Вип. 5 (48). – Рівне, 2012. – С. 30-35.
2. Классен Х.Й. Проблемы, парадоксы и перспективы эволюционизма /Х.Й. Классен // Альтернативные пути цивилизации. – М.: Логос, 2000. – С. 6-23.
3. Кримський С.Б. Архетип української ментальності / С. Кримський // Проблеми теорії ментальності. – К.: Наукова думка, 2006. – С. 273-279.
4. Проблеми теорії ментальності / відповідальний редактор академік НАН України М.В. Попович. – К.: Наукова думка, 2006. – 408 с.
5. Романенко Ю.В. Соціалізація особи: метапрограмний та психотехнологічний аспекти / Ю.В. Романенко – К.: Вид-во ДУІКТ, 2007. – 407 с.

В.К. КИНДРАТ. ТЕХНОЛОГИЯ ФОРМИРОВАНИЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ СОЗНАТЕЛЬНОСТИ У СТУДЕНТОВ ВЫСШЕГО УЧЕБНОГО ЗАВЕДЕНИЯ (ментальный компонент)

Резюме. В статье отображено теоретический анализ смыслового наполнения термина «ментальность» и обосновано аспекты формирования национальной ментальности у студентов высшего учебного заведения.

Ключевые слова: патриотическое воспитание, ментальность, студенческая молодежь.

V.K. KINDRAT. TECHNOLOGY OF SHAPING OF NATIONAL CONSCIOUSNESS OF STUDENTS OF HIGHER EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS (mental component)

The summary. The article deals with theoretical aspects of shaping of national consciousness of students of higher educational establishments.

Key words: patriotic education, national consciousness, mentality, student youth.

Одержано редакцією 19.12.2013 р.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.	3
<i>Малафійк І.В.</i> Актуальні проблеми сучасної дидактики в площині системного підходу.	4
<i>Литвиненко С.А.</i> Використання воркшопів у підготовці майбутніх психологів до професійної діяльності.	10
<i>Вихрущ В.О.</i> Підручник для вищої школи як комплексна інформаційна модель підготовки майбутнього учителя: проблеми онтодидактики.	12
<i>Безкоровайна О.В.</i> Пріоритетні тенденції розвитку методики викладання іноземних мов та культур в контексті особистісно орієнтованого підходу.	17
<i>Богачик М.С.</i> Розвиток соціокультурної компетентності студентів-філологів засобами інформаційно-комунікаційних технологій у процесі навчання англійської мови.	21
<i>Грицай Н.Б.</i> Методичні компетенції майбутніх учителів біології.	24
<i>Кизенко В.І.</i> Варіативна складова змісту освіти в контексті диференціації навчання.	27
<i>Корчагіна Г.С.</i> Розвиток пізнавального інтересу майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі фахової підготовки.	31
<i>Краєвська О.Д.</i> Обґрунтування специфічних дидактичних принципів формування комунікативної компетентності майбутніх менеджерів-аграріїв.	34
<i>Красовська О.О.</i> Принципи відбору та структурування змісту професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи у галузі мистецької освіти засобами інноваційних технологій.	37
<i>Мардарова І.К.</i> Особистісно-орієнтоване навчання студентів засобами комп'ютерних технологій.	40
<i>Міськова Н.М.</i> Сучасні технології навчання математики у підготовці студентів педагогічних факультетів.	43
<i>Пододіменко І.І.</i> Форми та методи організації навчання бакалаврів комп'ютерних наук у педагогічному процесі вищої школи Японії.	46
<i>Полюхович Н.В.</i> Створення та запровадження педагогічних програмних засобів у навчальний процес.	48
<i>Романишина Н.В.</i> Філософські засади вивчення української новелістики студентами філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів.	51
<i>Тимчук Л.І.</i> Теоретичні основи дидактики дорослих: історико-педагогічний спадок і сучасні інтерпретації.	55
<i>Астафьева Л.С.</i> Особливості виховної системи багатонаціональних вищих навчальних закладів Росії.	60
<i>Бандура Р.Р.</i> Аспекти інтегративного навчання дітей з особливими потребами в загальноосвітній школі.	62
<i>Войтович О.В.</i> Емоційна компетенція у структурі професійної підготовки вихователя дошкільного закладу.	65
<i>Голуб Т.П.</i> Інтегративний фактор у професійній підготовці майбутніх фахівців технічних спеціальностей: досвід Німеччини.	67
<i>Давидюк І.В.</i> Професійно-педагогічна підготовка вчителів початкових класів до організації оздоровчо-спортивної роботи з учнями.	71
<i>Заглинська Л.В., Лукомська О.І.</i> Економічна освіта в контексті інвестиційних процесів в галузі.	73
<i>Кашуба А.А.</i> Проблема агітації та пропаганди фізичної культури і спорту для студентів педагогічного факультету Рівненського державного гуманітарного університету.	76
<i>Кіндрат В.К.</i> Технологія формування національної свідомості студентів вищих навчальних закладів (ментальний компонент).	79
<i>Княжева І.А.</i> Діагностика ціннісно-мотиваційного компонента методичної культури майбутніх викладачів вищої школи спеціальності «Дошкільна освіта».	83
<i>Косарева Г.М.</i> Підготовка майбутніх вихователів до впровадження інклюзивних форм навчання в освітню практику.	87
<i>Янциур М.С.</i> Підготовка майбутніх учителів технологій до читання курсу «Людина і світ професій» на основі інформаційно-комунікаційних технологій.	90
<i>Герасименко О.А.</i> Дидактичні особливості використання наочності в процесі вивчення дисципліни «Практикум в навчальних майстернях з художньою обробкою матеріалів».	102
<i>Кострубська Т.В.</i> Теоретичні засади підготовки майбутніх судноводіїв до використання копінг-стратегій у професійній діяльності.	106
<i>Лавор О.Ф.</i> Особливості розвитку професійної компетентності сучасного вчителя.	109
<i>Балалаєва О.Ю.</i> Еволюція поняття «електронний підручник».	113
<i>Фещук Ю.В.</i> Бланк-конспект лекцій з нарисної геометрії як засіб активізації пізнавальної діяльності студентів.	117
<i>Мосіюк О.О.</i> Структура кейсу для підготовки майбутніх учителів математики до інноваційно-дослідної діяльності.	119
<i>Осіпчук Н.В.</i> Розвиток мовної підготовки студентів вищих технічних навчальних закладів у радянський час.	122
<i>Очеретна О.Ю.</i> Аналіз феномену «акмеологічна культура студентів вищих технічних навчальних закладів» як об'єкта наукових досліджень.	126
<i>Падалка О.І.</i> Виявлення сформованості пріоритетних педагогічних цінностей майбутніх вихователів у процесі професійної підготовки.	130
<i>Полюхович (Горбачевська) Л.Д.</i> Аксіологічне наповнення методичної спадщини Бориса Степанишина.	133
<i>Раскалінос В.М.</i> Характеристика моделі формування рефлексивної компетентності майбутніх соціальних педагогів.	139
<i>Сидорчук Н.Л.</i> Педагогічна рефлексія як вияв творчого потенціалу особистості педагога.	142

Совгар О.М. Вклад українських педагогів кінця XIX початку XX ст. в розвиток сучасної науки про виховання людини (на прикладі діяльності Юліана Романчука).	146
Трофимчук А.О. Роль науково-технічної творчості в процесі фахової підготовки майбутнього вчителя технології.	148
Тюска В.Б. Творча самореалізація студентів у процесі клубної діяльності.	152
Федосова І.В. Формування студентського контингенту вищих технічних навчальних закладів (кінець XIX – 30-ті роки XX століття).	156
Фурса О.О. Професійна підготовка дизайнерів у контексті неперервної освіти.	161
Яковичина Т.В. Теоретичні основи формування педагогічної творчості в умовах вищої школи.	165
Лісова С.В. Професійна підготовка вчителя як умова забезпечення якісної освіти для всіх.	169
Дупак Н.В. Система забезпечення якості вищої освіти у країнах Західної Європи й США.	173
Казначеева Л.М. Формування культури міжособистісного спілкування студентів у процесі вивчення дисципліни “Тренінг ділових комунікацій”.	179
Олійник Л.В. Методика констатувального експерименту навчання військово-спеціальних дисциплін магістрів військово-соціального управління на засадах компетентісного підходу.	182
Козяр М.М. Інноваційні підходи до формування графічних знань із побудови зображень у майбутніх фахівців технічної галузі під час вивчення нарисної геометрії та інженерної графіки.	186
Кочубей А.В. Інтеграція як ефективне методичне явище в процесі підготовки студентів технічного вищого навчального закладу.	190
Дмітренко Н.Є. Застосування інформаційно-телекомунікаційних технологій у процесі інтеграції навчання в інформаційному суспільстві.	193
Сілкоча Е.О. Застосування індивідуальних навчально-дослідних завдань для студентів у процесі вивчення методики викладання математики у початковій школі.	196
Кузьмук Л.І., Анікіна О.П. Виховання толерантності у старших дошкільників.	200
Казанцева Л.І. Культурологічний підхід до навчання дошкільників української мови в полікультурному просторі південно-східного регіону.	203
Гушак Ж.М. Впровадження професійно зорієнтованого тренінгу майбутніх педагогів у систему викладання навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності».	210
Відомості про авторів	213